

Мнение на родителите за по-ранно начало на учебната година

1. Дизайн на изследването и структура на извадка.

Изследването е проведено от Асоциация Родители в периода 4-7 февруари, чрез онлайн анкета. Отговориха 1939 родители, сред които 22% са посочили, че имат дете в детската градина, 46% - че имат дете в 1-4 клас, 32% - 5-7 клас, и 35% - че имат дете в 8-12 клас¹. Извадката е случайна, но не е представителна за съвкупността на родителите в България, така че изводите от проучването се отнасят само за отговорилите на въпросника. Извадката е доминирана от жени (93%), предимно градско население (столица – 53%, областен град – 32%, друг град – 12%, село – 2,5%), като средната възраст на респондентите е 41,5 години. Отговорилите родители са високо образовани (92% - висше образование и 8% средно), и в мнозинството си са омъжени/женени (66%) или живеят на семейни начала (22%). 6% са разведените, а други 5% - неомъжените.

2. Отношение към предложението учебната година да започва през първите дни на септември.

Мнозинството от родителите – 73% - категорично не одобряват предложението. Ако към тях се прибави и дела на тези, които са посочили „по-скоро не одобрявам“, то процентът неодобрение скача на 81%. Едва всеки десети (10%) отговорил декларира, че напълно одобрява мярката.

Много различни са историите на одобрението и неодобрението на това предложение. Започваме с причините за неодобрение, тъй като, както стана дума, мнозинството родители са на тази позиция. Има няколко навързващи се твърдения, изказани от родителите – на първо място това, че децата са претоварени по време на учебната година и имат нужда от дълга лятна почивка (19%), през която да са на открито и да пътуват. Причината за това претоварване родителите виждат в прекалено претоварения учебен план и преподавания материал, който трябва да се реструктурира и олекоти (9%), за да има повече часове за упражнения и усвояването му. Те не вярват, че двете седмици ще допринесат за по-доброто и качествено образование. Нещо повече – **много родители виждат това предложение като формална мярка, безсмислено удължаване, а не същностна реформа, която според тях е необходима и трябва да е на първо място съдържателна – в учебния план и материала - и едва след това да се разсъждава необходимо ли е местене на датите.**

Втората линия е прагматичната – училищата не са оборудвани с климатици за топлото време в началото на септември (15%). Не трябва да се подценява и традицията в България 15 септември да е първи учебен ден (14%). Отбелязва се отново скъсяването на лятната ваканция (14%), както и фактът че за много семейства това е време за семейни почивки (14%), което пък може да се окаже причина и за доста деца да пропуснат първите две седмици.

Не трябва да се забравя, че започването по-рано означава и значително съкращаване на почивката на учителите, споменато от родители и учители в извадката.

¹ Броят на процентите надвишава 100, тъй като има родители с повече от едно дете в различни образователни степени.

Какви са причините да не одобрявате това предложение?	%
Деца са претоварени с излишен учебен материал и имат нужда от почивка	19
В класните стаи е прекалено горещо, няма климатици	15
15 септември е традиция	14
Скъсява се лятната ваканция	14
Това е времето за семейна почивка	14
Безсмислено удължаване	12
Деца могат да са на почивка и на открито	11
Трябва да се реструктурира и олекоти учебния материал	9
Няма да допринесе за по-доброто обучение	7
Не липсата на учебно време е проблемът, а ниското качество на образованието	5
Няма причина за одобрение.	4
Само при по-дълги ваканции през годината	3
МОН няма аргументи за това	2
Къса е почивката на учителите	2
Цялостна реформа на образователната система	2
Друго	9

В огромната си част родителите, които одобряват предложението, го правят при условие, че децата имат повече ваканции през учебната година (40%). За 24% ваканцията е твърде дълга, и може да доведе до загуба на навици и забравяне на учебния материал (6%). Това време може да се използва за повече учене и преговор (12%), тъй като родителите регистрират пропуски по време на дистанционното обучение, и също така ученето може да е по-равномерно (8%), а не с „препускане“ – позиция, по която одобряващите предложението се солидаризират с тези, които не го одобряват.

Какви са причините да одобрявате това предложение?	%
Повече ваканции през годината	40
Твърде дълга лятна ваканция	24
Повече учене и преговор	12
Пропуски по време на ДО	9
По-равномерно учене	8
Губят се навици за учене и се забравя учебния материал	6
В Европа и по света е така	6
Повече време за учене преди появата на вируси	4
Облекчават се родителите	4
Време за грипна ваканция през зимата	3
Добра идея	3
Позитивен предишен опит с различни системи	2
Деца са много натоварени през уч. год.	2
Повече време за допълнителни дейности (спорт, екскурзии, изкуство)	2
Друго	13

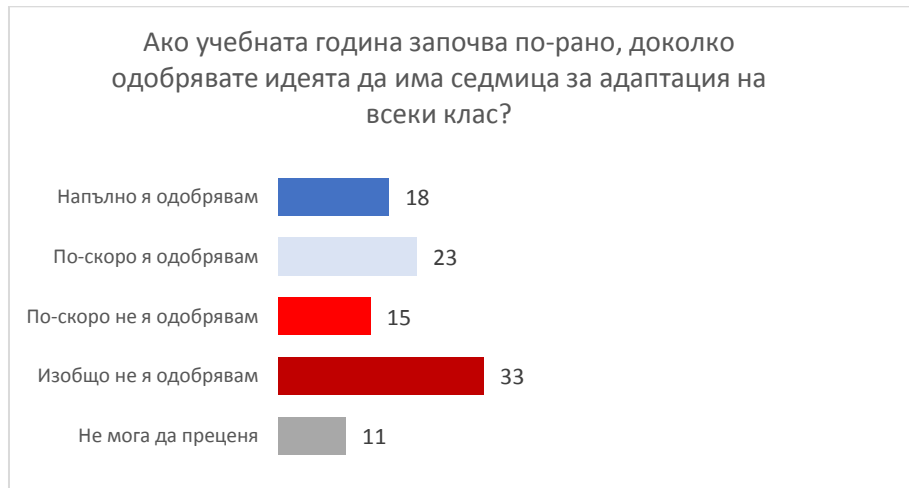
Родителите са категорични, че ако годината започва две седмици по-рано, те трябва да бъдат заети с извънкласни дейности – на първо място преходи сред природата (36%) и едномедневни екскурзии до музеи, манастири и паркове (31%). Освен това с близка помежду си честота на посочвания са и дейностите за сплотяване на класа (21%) и по-дългите екскурзии с цел посещение на исторически обекти (20%). Посочват се и „работните“ екскурзии – с цел децата да видят как работят ВЕЦ, язовири, летища и други обекти, интересни за тях. Изобщо като цяло екскурзиите са най-желаният начин да се прекарва това време. Едва с честота от 12% се посочва „с повече учене – преговори и затвърждаване на материала“ и още по-ниско – „проектна работа с децата“ (8%).

Евентуално ранно започване на учебната година би се отразило значително на плановете на семействата за лятото. Това би засегнало общо над $\frac{3}{4}$ от родителите (78%), като за 60% би се отразило много, а за 18% – донякъде. Действително родителите отбелязват и по-горе, че първата половина на септември е време за изгодно пътуване на семейна почивка, а и често времето в този период е хубаво.

Идеята за седмица за адаптация на всеки клас, така че децата да се опознаят със своите съученици и учители или да се настроят към училищния живот след ваканцията, а родителите да имат време и възможност да се запознаят с учителите, другите родители и ръководството и училището на своите деца, се приема по-скоро с неодобрение (33% - напълно не одобрявам срещу 18% одобрявам напълно).

На родителите е предложен за мнение модел на учебната година, при който тя започва в началото на септември и завършва в края на юни, като има есенна ваканция (14 дни), коледна ваканция, февруарско-мартенска ваканция (14 дни), априлско-майска ваканция (14 дни). Като цяло обаче те не одобряват този модел. Неодобрението е предизвикано най-вече от факта, че родителите в голямата си част очакват промяна на съдържанието на учебния материал, а не толкова на формата на учебната година.

Като цяло от проучването може да се заключи, че на този етап **родителите в много по-голяма степен очакват съдържателна реформа в образованието и не са склонни да приемат формални промени като продължителността на учебната година.**

Евентуално започване на учебната година по всяка вероятност не би се приело добре сред родителите по няколко основни причини:

- Не се разпознава като – а и не е - съдържателна реформа в образованието, за родителите е много по-належащо да се преразгледа и олекоти учебния материал
- Сериозна роля играе и силната традиция годината да започва на 15 септември
- Децата са претоварени и имат нужда от почивка
- Ще засегне сериозно плановете им за почивка през септември